

מבוא לאלגברה קומוטטיבית

המרצה: איליה טיומקין

1) הוכיחו את המשפט קיילי המילטון עבור מטריצות $A \in M_{n \times n}(\mathbb{C})$ באופן הבא:
א. הראו כי אם A לכסינה אז $P_A(A) = 0$.

ב. הראו שקבוצת המטריצות בעלות n ע"ע שונים צפופה במרחב המטריצות.

2) יהיו K שדה, $f(x) = a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n, g(x) = b_0 + b_1x + \dots + b_mx^m \in K[x]$, פולינומים, $a_n, b_m \neq 0$.

א. הראו כי $\gcd(f, g) \neq 1$ אם ורק אם $\det \begin{pmatrix} a_n & a_{n-1} & \dots & a_0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & a_n & a_{n-1} & \dots & a_0 & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ b_m & b_{m-1} & \dots & b_0 & 0 & \dots & \dots & 0 \\ 0 & b_m & b_{m-1} & \dots & b_0 & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \end{pmatrix} = 0$ (במטריצה יש

m שורות עם a_i ו- n שורות עם b_i). הדטרמיננטה הזו נקראת הרזולטנטה של שני הפולינומים, אותה

מסמנים $R(f, g)$. רמז: קשרו את שתי הטענות לתלות לינארית של $f, xf, \dots, x^{m-1}f, g, xg, \dots, x^{n-1}g$.

ב. הוכיחו כי ל- f יש גורם כפול אם ורק אם $R(f, f') = 0$ כאשר f' מסמן את הנגזרת של f .

ג. היעזרו בסעיף ב' ע"מ לתת הוכחה אלגברית למשפט קיילי-המילטון מעל שדה סגור אלגברית כלשהוא. רמז:

הראו קודם שכל פולינום ב- r משתנים השונה מאפס מגדיר פונקציה השונה מאפס על K^r אם השדה K אינסופי. מותר להשתמש ללא הוכחה בכך שכל שדה סגור אלגברית אינסופי.

3) יהי $n \in \mathbb{N}$, ויהי $n = \prod p_i^{m_i}$ הפירוק לגורמים ראשוניים שונים. הוכיחו כי ניתן להצגה כסכום של שני ריבועים של מספרים שלמים אם ורק אם מתקיים: $2|m_p \Leftrightarrow p \equiv 3 \pmod{4}$.

4) (למה של גאוס) יהי R תחום פריקות יחידה, $K = \text{Frac}(R)$, ויהיו $f, g \in R[x]$ פולינומים פרימיטיביים. הוכיחו כי
א. fg פרימיטיבי;
ב. $f \in R[x]$ אי פריק אם ורק אם $f \in K[x]$ אי פריק.

5) יהי $\omega = e^{2\pi i/3}$.

א. הוכיחו כי $\omega^2 + \omega + 1 = 0$.

ב. מצאו את כל האיברים ההפיכים ב- $\mathbb{Z}[\omega]$.

ג. הוכיחו כי $\mathbb{Z}[\omega]$ הוא תחום אוקלידי ולכן גם תחום פריקות יחידה.

ד. יהי $p > 3$ ראשוני. הוכיחו כי $p \equiv 1 \pmod{6}$ אם ורק אם קיימים $a, b \in \mathbb{Z}$ עבורם $p = a^2 + 3b^2$.

6) יהי R חוג ויהי $e \in R$ אידמפוטנט, כלומר איבר המקיים: $e^2 = e$. הוכיחו כי
א. $1 - e$ אידמפוטנט,

ב. התת קבוצה eR סגורה ביחס לחיבור וכפל, ומהווה חוג בעצמה עם יחידה e . שימו לב! השיכון $R \rightarrow eR$ אינו הומומורפיזם כי הוא לא לוקח את e ל-1, ולכן eR אינו תת חוג של R .

ג. $eR \subset R$ אידיאל.

ד. $R = eR \times (1 - e)R$ כאשר מכפלת חוגים מוגדרת כמכפלת קבוצות עם פעולות לפי הקואורדינטות.

7) יהי R חוג, $I_1, \dots, I_n \subset R$ אידיאלים המקיימים: $I_k + I_r = R$ לכל $k \neq r$. הוכיחו באינדוקציה כי

א. $I_1 I_2 \dots I_n = I_1 \cap I_2 \cap \dots \cap I_n$, כאשר $I_1 I_2 \dots I_n$ מסמן את האידיאל הנוצר ע"י כל המכפלות $a_1 a_2 \dots a_n$ עם $a_i \in I_i$ לכל i ;
ב. (משפט השאריות הסיני) ההומומורפיזם הטבעי $R/I_1 I_2 \dots I_n \rightarrow \prod_{i=1}^n R/I_i$ הוא איזומורפיזם.